Contemporary Political Studies, Institute for Humanities and Cultural Studies (IHCS)
Quarterly Journal, Vol. 17, No. 1, Spring 2026, 233-264
https://www.doi.org/10.30465/cps.2025.47612.3324

study the image presented of Iranian women after the Islamic revolution in Western political cinema

Reza Farokhi[*], Ardeshir Sanaei[**]
Reza Jalali[***], AIi Tabatabaee Panah[****]

Abstract

One of the topics that have been used in recent years by Western countries to undermine Iran and the Islamic Revolution is the portrayal of a bleak image of the status of women in Iran after the Islamic Revolution. Given the importance of this issue and its impact on public opinion, this article seeks to examine the image of Iranian women presented in Western cinema. The main question of this article is: What image has Western political cinema portrayed of the status of Iranian women in the post-Islamic Revolution era over the past few decades, and what themes have been emphasized in the produced content? The hypothesis of this article is based on the premise that Western cinema, over the past few years, has served as a crucial tool in undermining the values of the Islamic Republic by presenting a negative image of the status of Iranian women in the years following the Islamic Revolution. This article employs thematic analysis as its research method. The findings indicate that themes such as the widespread violation of women's rights, the imposition of religious beliefs and mandatory hijab on women, violence against women, and the

* ph.D.student, International Relations, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran, reza2244@yahoo.com
** Associate Professor, Department International Relations, Azad university, Tehran, Iran (Corresponding Author), ardeshir_sanaie@yahoo.com
*** Professor of international relations, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran, rez.jalali@iauctb.ac.ir
**** Associate Professor, Department International Relations, Azad university, Tehran, Iran, ali.tabatabaeipanah@iauctb.ac.ir

Date received: 04/12/2023, Date of acceptance: 13/10/2024

neglect of their fundamental rights within the family, along with other issues, are among the primary themes discussed in Western political cinema concerning the status of women in Iran after the Islamic Revolution.

Keywords: Women's rights, compulsory hijab, public opinion, media, violence, violation of women's rights, political cinema.

Introduction

In today's era, given the expansion and diversity of beliefs among various nations, each nation possesses ideals and values that shape its identity and culture across different domains. These national and religious values and ideals also represent the values and aspirations of governments, as governments are the reflection and representatives of their nations. In reality, these values and ideals articulate and define the identity and direction of a nation and its government. Therefore, when these values are respected by other countries and nations, it is perceived as a sign of respect toward that nation. Conversely, when these values are attacked or undermined by other governments or media outlets, it is effectively an attack on the identity of that nation.

In this context, the media's focus on describing the situation of a particular issue in a country can sometimes lead to global public opinion being steered entirely in the desired direction of the media. Accordingly, this article seeks to examine the portrayal of Iranian women in Western political cinema following the Islamic Revolution. This issue is significant for several reasons. First, it clarifies the image of Iran received by global public opinion from Western political cinema. Second, it allows for an analysis of the underlying motives behind this portrayal by Western political cinema. Third, considering the sanctions imposed on Iran in recent years, it provides insight into the roots of their justification in global public opinion.

Materials & Methods

In today's world, governments and political theorists in different countries have sought to utilize various tools to guide public opinion. These tools are designed to convey content to the general audience with considerable speed. One of the most important of these tools today, with a vast and significant audience, is cinema. A medium that reaches billions of viewers annually. Audiences who often watch the same film simultaneously across the world during its global release. In reality, cinema offers several key advantages for the political arena and for policymakers

who aim to shape public opinion. Accordingly, in the theoretical discussion of this article, given the perception that certain topics regarding the situation of Iranian women are particularly emphasized and presented to the audience in Western political cinema, the agenda-setting theory is considered.

In the definition of agenda-setting theory, it is stated that "agenda-setting in news is a normative process that is directly related to the classification of the importance of events and news gatekeeping. Agenda-setting determines the extent of news dissemination, establishes the conditions for referencing and pointing to news categories, and defines the limitations of the discussion." (Lazar, 2006: 120).

Additionally, another definition of agenda-setting states: "Agenda-setting is a process through which mass media convey the relative importance of various topics to the audience. The more importance the media give to a topic or event, the more importance the audience will attribute to it." (Severin, 2005: 327)

Discussion & Result

In this research, an attempt was made to examine the image of Iranian women presented in Western political cinema from a different perspective, one that is based on current developments and the issues raised in the cinematic products of Western countries. As mentioned in this article, the image of women in Iran after the revolution, as portrayed in Western cinematic products, encompasses various complex, detailed, and broad themes. The image seeks to depict Iranian society as severely backward and in decline in terms of women's rights, while at the same time presenting the Islamic Republic of Iran as the primary cause of the misery and suffering of women in various forms. The findings of this article show that Western media products, particularly Western political cinema, have, over the past several decades, strived to depict specific issues regarding the status of women in Iran after the revolution, based on the policies of Western policymakers. This image certainly has an impact on audiences worldwide, given the vast reach of cinema. According to the findings of this article, the image of the situation of women in Iran after the revolution in Western political cinema consists of both macro and micro themes. On one hand, the image depicts the status of women in the Iranian family as extremely low and degrading. According to the image presented in Western cinematic products, women in the Iranian family are constantly subjected to violence by their husbands. Based on the portrayal in Western political cinema, women in Iranian

families are deprived of basic rights such as working, choosing their clothing, and having custody of their children, and they are subjected to abuse and beatings.

Conclusion

According to the image presented in Western political cinema, women in Iranian families are deprived of basic rights such as working, choosing their attire, and having custody of their children, and are subjected to abuse. On the other hand, as portrayed in Western cinema, Iranian women are also pressured in various ways within society. On one hand, part of the religious segment of society pressures women to observe the hijab, while on the other hand, due to the patriarchal system, women are also deprived of social rights. The findings of this article show that, according to the narrative of Western political cinema regarding the status of Iranian women after the Islamic Revolution, the government of the Islamic Republic of Iran clearly violates women's rights in several areas. First, the laws have been drafted in such a way that women's rights are ignored. Second, through various means, they are pressured in the public sphere. Issues like mandatory hijab, among others, serve as such mechanisms of pressure. Third, due to the presence of religious beliefs at the top of the power structure in the Islamic Republic, women are always considered second-class citizens. Additionally, according to the Western cinematic narrative, the Islamic Republic has attempted in various ways to create social barriers for women, hindering their progress in employment and education.

Bibliography

Ahmadvand, Shoja (2006). Theoretical approach to the concept of fundamentalism (with emphasis on Jewish fundamentalism). Journal of Political Science, first year, second issue. Spring. [in Persian]

Ashena, Hesamuddin (2003) Public Diplomacy, Securing National Interests Through Information", Tehran: Quarterly Journal of Cultural Communication Perspective, No. 2. [in Persian]

Ayatollahi, Zahra (2002). Treating Women Well (Rejecting Violence Against Women). Tehran: Public Relations of the Women's Social and Cultural Council. [in Persian]

Babaei, Gholamreza (2002) Dictionary of International Relations Terms, First Edition, Safir Publishing House. [in Persian]

Basiri, Mohammad Ali (2003) Religious Democracy from the Perspective of Imam Ali (AS), Soroush Andisheh, Year 2, No. 7 and 8. [in Persian]

Abedi, Heydar Ali (2006) Qualitative Research, Field and University. 12th Year, No. 47. Summer. [in Persian]

Bozan, Bari (1999) People, Governments and Fear, translated by the Institute for Strategic Studies

Castells, Manuel (2000). The Information Age; Economy, Society and Culture (Volume 2): Power and Identity, translated by Hassan Chavoshian. Tehran, Tarh No.

Daddgaran, Seyed Mohammad (2006) Public Opinion and Its Measurement Criteria, Morvarid, Tehran. [in Persian]

Elahi, Elahyar (2013) Political Cinema and American Foreign Policy Towards Iran After September 11. Encyclopedia of Law and Politics. Issue 20. Fall and Winter. [in Persian]

Jamshidi, Ahmad (2000). Studying the Impact of the 2nd Presidential Election of Khordad 1997 on the Shiraz Press, Master's Thesis, Philosophy of Education. Shiraz University. [in Persian]

Kerlinger, Fred (2001) Fundamentals of Research in the Behavioral Sciences. Translated by Hassan Pasha Sharifi and Jafar Najafi Zand, Tehran, Avae Noor

Khorami, Ghasem (2003) Information and Librarianship » Public Relations, No. 27. [in Persian]

Kotbi, Morteza (2007); Public Opinion, a Little-Known Political Force; Media Quarterly, 8th Year; No. 2. [in Persian]

Lazar, Judith(2006). Public Opinion, Morteza Kotobi, Tehran, Ney

McHenry, Paul (1995), Poverty, Progress and Development. Translated by Masoud Mohammadi. Tehran: Ministry of Foreign Affairs Printing and Publishing Institute.

McQuail, Dennis(2006) Mass Media, Parviz Ajlali, Tehran, Media Studies and Development Office

Motavali, Kazem (2005) Public Opinion and Persuasion Methods, Behjat Publications, Tehran. [in Persian]

Nasr, Ahmad Reza and Fereydoun Sharifian (2007). "Quantitative, Qualitative and Mixed Approaches in Educational Research" Hawza and University, Year 13, Issue 52. [in Persian]

Noshadi, Mahmoud Reza (2007) How to Design National Identity in Social Studies Books for the Fifth Grade of Elementary School and the Third Grade of Middle School, Master's Thesis, Shiraz University, Winter. [in Persian]

Parsons, Wayne (2006) Fundamentals of Public Policy and Policy Analysis. Translated by Hamidreza Malek Mohammadi, Tehran: Institute for Strategic Studies Publications, Volume 1

Sadoughi, Majid (2007) Qualitative Research in Psychology and Behavioral Sciences, Tehran, Hastinama. [in Persian]

Sheikhzadeh, Mohammad (2011); Taslimi, Mohammad Saeed; Abedi Jafari, Hassan; Faghihi, Abolhasan: "Theme and Theme Network Analysis: A Simple and Efficient Method for Explaining Patterns in Qualitative Data". In Strategic Management Thought. [in Persian]

Strauss, Anselm and Corbin, Juliet (2006) Principles of Qualitative Research Methodology, translated by Buyuk Mohammadi, first edition, Tehran, Institute for Humanities and Cultural Studies Publications.

جستارهای سیاسی معاصر، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
فصل‌نامهٔ علمی (مقالهٔ پژوهشی)، سال ۱۷، شمارهٔ ۱، بهار ۱۴۰۵

بررسی تصویر ارائه‌شده از زنان ایرانی پس از انقلاب اسلامی در سینمای سیاسی غرب

رضا فرخی*

اردشیر سنایی، رضا جلالی***، سید علی طباطبایی‌پناه*****

چکیده

یکی از موضوعاتی که در چند سال گذشته در راستای تخریب ایران و انقلاب اسلامی توسط کشورهای غربی مورد استفاده قرار گرفته است، ارائه تصویری سیاه از وضعیت زنان در ایران پس از انقلاب اسلامی می باشد. با توجه به اهمیت این مسئله و میزان تاثیرگذاری آن بر افکار عمومی، این مقاله تلاش کرده تا تصویر ارائه شده از وضعیت زنان ایرانی در سینمای غرب را مورد بررسی قرار دهد. سوال اصلی مقاله حاضر، این است که سینمای سیاسی غرب در طول چندن دهه اخیر چه تصویری از وضعیت زنان ایرانی در دوران پس انقلاب اسلامی ارائه داده و در این باره در محصولات تولید شده روی چه محورهایی تمرکز یافته است. فرضیه این مقاله هم بر این مبنا قرار گرفته که سینمای غرب در این چند سال به عنوان ابزاری مهم در راستای تخریب ازرشهای جمهوری اسلامی به دنبال ارائه تصویری سیاه از وضعیت زنان ایرانی در سالهای پس از انقلاب اسلامی ایران بوده است. در این مقاله از روش تحلیل مضمون هم به عنوان روش پژوهش بهره گیری شده است. یافته های این مقاله نشان می دهد که موضوعاتی همچون تضییع گسترده حقوق زنان،

* دانشجوی دکتری روابط بین‌الملل، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،
reza2244@yahoo.com

** استادیار گروه روابط بین‌الملل، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسندهٔ مسئول)،
ardeshir_sanaie@yahoo.com

*** استاد گروه روابط بین‌الملل، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران، rez.jalali@iauctb.ac.ir

**** استادیار گروه روابط بین‌الملل، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،
ali.tabatabaeipanah@iauctb.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۱۳، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۲۲

تحمیل باورهای دینی و حجاب به زنان، خشونت علیه زنان و نادیده گرفتن حقوق اولیه آنها در کانون خانواده و برخی محورهای دیگر، از مهمترین محورهای مطرح شده در سینمای سیاسی غرب درباره وضعیت زنان در ایران پس از انقلاب اسلامی است.

کلیدواژه‌ها: حقوق زنان، حجاب اجباری، افکار عمومی، رسانه، خشونت، نقض حقوق زنان، سینمای سیاسی.

۱. مقدمه

در عصر امروز با توجه به گسترش و تنوع باورها در میان ملل مختلف هر ملتی دارای آرمان ها و ارزشهایی است. ارزش ها و آرمانهایی که به شکلی قوام بخش هویت و فرهنگ آن ملت در حوزه های گوناگون است. در کنار این موضوع با توجه به اینکه حاکمیت ها برآیند و نماینده ملت ها هستند، این ارزش ها و آرمانهای ملی و مذهبی، ارزشها و آرمانهای حاکمیت ها هم محسوب می شود. به واقع این ارزش ها و آرمان ها بیانگر و معرف هویت و مسیر یک ملت و حاکمیت آن ملت است. برای همین وقتی از سوی دیگر کشورها و ملت مورد احترام قرار می گیرد، به مثابه احترام گذاشتن به آن ملت تلقی می گردد . در سوی مقابل وقتی از سوی دیگر حاکمیت ها و یا دستگاه های رسانه ای به این ارزش ها حمله می شود و مورد تخریب قرار می گیرند در واقع این مسئله به نوعی حمله به هویت همان ملت محسوب می شود. در جهان امروز هم بسیاری از رسانه ها وقتی می خواهند یک توصیف از یک ملت و حاکمیت در آن کشور ارائه دهند سعی می کنند روی همین ارزش ها و آرمان ها و باورهای ملی و حاکمیتی تمرکز کنند. به شکلی که از این طریق یک معرفی و توصیف درباره آن کشور و ملت آن کشور و حاکمیتش به جهان ارائه دهند. این توصیف می تواند تصویری از یک ملت در ذهن دیگر ملت ها و افکار عمومی جهان بسازد که طبیعتا قضاوت هایی هم درباره کشور و ملت مورد توصیف شکل خواهد داد. یعنی وقتی از شهروندان کشورهای دیگر درباره یک ملت و باورهای آن ملت پرسیده می شود شهروندان براساس همین دریافت های خود از رسانه ها، درباره آن کشور و ملت و همچنین حاکمیتش صحبت و قضاوت هایی خواهند داشت. به موازات این مسئله نباید از اثرگذاری قابل توجه رسانه ها و تاثیر آنها در افکار عمومی جهان غافل ماند. در واقع رسانه‌ها امروز در جهان بسته به اهداف، پشت پرده ها و سرمایه گذاری های صورت گرفته، توصیف ها و برداشت های خود را از آرمان ها و ارزش های ملت ها و

حاکمیت‌های دیگر مطرح می سازند. به شکلی که ما شاهدیم رسانه ها در جهان غرب براساس باورهای سکولار، تلاش می کنند تا قوانین و ارزش های مذهبی حاکم بر برخی کشورهای دیگر را بنیاد گرا و افراطی برای مخاطب توصیف کنند. مخاطبی که از سالها قبل مخاطب همین رسانه است و به آن اعتماد دارد ممکن است همین توصیف را درباره این کشورها بپذیرد و در قضاوت هایش پیرامون آن کشورها دخیل کند.

دراین بین گاهی تمرکز بر توصیف وضعیت یک موضوع در یک کشور از سوی رسانه‌ها، باعث می شود تا افکار مخاطب جهانی نسبت به آن موضوع کاملا به سمت و سوی دلخواه رسانه ها هدایت شود. بر همین اساس در این مقاله به دنبال بررسی وضعیت ارائه شده از زنان ایرانی پس از شکل انقلاب گیری انقلاب اسلامی در سینمای سیاسی غرب هستیم. این مسئله از چند جهت دارای اهمیت است. اول آنکه مشخص می سازد که افکار عمومی جهان از سینمای سیاسی غرب، چه تصویری از ایران دریافت می کنند. دوم آنکه می توان اهداف پس پرده ارائه این تصویر از سوی سینمای سیاسی غرب را مورد تحلیل قرار داد. سوم آنکه با در نظرگرفتن تحریم ها علیه ایران دراین سالها، می توان به ریشه های توجیه آن در افکار عمومی جهان بیشتر واقف شد.

در کنار این مسئله خنثی سازی یک تصویر علیه یک کشور که در جهان شکل گرفته نیاز به تحلیل درست آن تصویر و ابزارهای ارائه دهنده این تصویر است. برهمین اساس این مقاله به دنبال تلاش دارد که تصویر ارائه شده از وضعیت زنان در ایران پس از انقلاب که با ابزار سینما به جهان ارائه می شود را مورد بررسی و تحلیل قرار دهد.

سوال اصلی این مقاله این است که سینمای سیاسی غرب چه تصویری از وضعیت زنان ایرانی به افکارعمومی جهان ارائه می دهد؟ و محورهایی که آنها در ارائه این تصویر از زنان ایرانی به جهان روی آن تمرکز کرده اند شامل چه موضوعاتی می باشد؟ همچنین فرضیه این مقاله هم بر این مبنا قرار گرفته که سینمای غرب در این چند سال به عنوان ابزاری مهم در راستای سیاه نمایی علیه جمهوری اسلامی، به دنبال ارائه تصویری مشخص از وضعیت زنان ایرانی در سالهای پس از انقلاب اسلامی ایران بوده و در این باره توانسته روی افکار عمومی جهان اثرگذار باشد.

۲. بحث نظری

در جهان امروز، دولت ها و تئوریسین های سیاسی در کشورهای مختلف سعی کـرده انـد برای هدایت افکارعمومی از ابزارهای مختلفی بهره گیرند. ابزارهایی که بتواند یک محتوا را با سرعت قابل توجهی به مخاطب عام انتقال دهند. یکی از مهمترین این ابزارهـا در جهـان امروز که دامنه مخاطب آن بسیار وسیع و قابل توجه است سینماسـت. ابـزاری کـه سـالانه میلیاردها مخاطب دارد. مخاطبانی که در بسیاری از اوقات به صـورت همزمـان در سراسـر دنیا به تماشای یک فیلم در اکران جهانی آن می پردازند. به واقع سینما چند امتیاز مهم برای عرصه سیاست و برنامه ریزان سیاسی کشورها که به دنبال تغییر افکار عمومی هستند دارد.

اول. مخاطب آن عام و وسیع و در تمام سنین است.

دوم .مخاطب سینما به صورت همزمان در سراسـر جهـان در قالـب اکـران جهـانی بـه تماشای یک فیلم می پردازد. یعنی فیلم در یک بازه زمانی مشخص پیـام خـودش را در عرصه جهانی به مخاطبش منتقل می سازد.

سوم. در فیلم های سینمایی هم این قابلیت وجـود دارد کـه پیـام هـای مـورد نظـر بـه صورت کاملا عریان و مشخص درباره یک کشور و یا یک موضوع بیان گردد و هم اینکه پیام به صورت غیر مستقیم به مخاطب منتقل شوند.

چهارم. سینما این قابلیت را برای سیاستمداران کشورهای پیشرفته و جهـان اول فـراهم می آرود که بتوانند برای کنترل افکارعمومی هر تصویری که می خواهند را ساخته و به مخاطب منتقل کنند.

برهمین اساس در بحث نظری این مقاله با توجه به اینکه تصور ایـن اسـت کـه برخـی موضوعات پیرامون وضعیت زنان ایرانی در سینمای سیاسی غرب به شکل ویژه ای پررنگ شده و به مخاطب تحویل می شود، نظریه برجسته سازی مورد توجه قرار می گیرد.

۱.۲ نظریهٔ برجسته‌سازی

در تعریف برجسته سازی گفته شده

برجسته سازی خبری هنجاری است که در عرصه اخبار با رده بندی اهمیت رویـدادها و با دروازه بانی خبری، رابطه ای مستقیم دارد. برجسته سازی گستره انتقـال خبرهـا را

تعیین می کند، شرایط ارجاع دادن و اشاره کردن به مقولات خبری را تعیین می کنـد و محدودیت‌های بحث را مشخص می سازد. (لازار، ۱۳۸۵: ۱۲۰)

همچنین در تعریف دیگری از برجسته سازی آمده اسـت: «برجسـته سـازی فراگـردی است که طی آن رسانه های جمعی اهمیت نسبی موضوعات مختلف را به مخاطـب انتقـال می دهند. هر چه رسانه ها اهمیت بیشتری به موضوع یا رویداد بدهنـد، مخاطبـان اهمیـت بیشتری برای آن قائل می شوند. (سورین،۱۳۸۴: ۳۲۷)

اما در ادامه لازم است که نگاهی کوتاه به سابقه نظریه برجسته سازی هم داشته باشیم

۲.۲ سابقهٔ نظریهٔ برجسته‌سازی

این نظریه نخستین بار توسط مکسول مک کامب عنوان شد. وی در زمان مبارزات انتخابات سال ۱۹۶۸ آمریکا در شهر شارلوت (ایالت کارولینای شمالی) بـه مـدت یـک مـاه مطالـب روزنامه ها را بررسی کرد. سپس پرسشنامه ای تهیه کرد و از مـردم دربـاره مسـائل مهـم و میزان اهمیت هر کدام سؤال کرد. نتیجه ای که به دست آورد حاکی از این بود که آنچـه در مطبوعات به عنوان مسئله مهم مطرح شده بود، مخاطبان نیز همان را مهم تلقـی کـرده انـد. (سورین،۱۳۸۴: ۳۲۷)

معمولاً در مواقعی خاص همچون مبارزات انتخابات و یـا جنـگ‌هـا، مهـم جلـوه دادن بعضی از مطالب اهمیت خاص دارد، زیرا افراد ذینفع در این گونـه پـیش آمـدها سـعی در جلب افکار عمومی دارند و این کار با بزرگ نمایی یا برجسته کردن مطالبی که مورد توجه مردم است، امکان پذیر است.

مک کامب در خصوص شیوه برجسته سازی می گوید:

روزنامه نگاران هر روز به شیوه های مهم و متعدد بااخبار سروکار دارند. در وهله اول، آنها تصمیم می گیرند کدام خبرها را پوشش دهند وگـزارش کننـد و کـدام خبرهـا را نادیده بگیرند. در مرحله بعد، تمام گزارش های موجود باید مورد بررسی قرارگیرد. در یک روزنامه معین، بیش از ۷۵ درصد از اخبار بالقوه روزانه حذف می شوند و هیچگاه به خوانندگان منتقل نمی شوند. اینها نخستین گام ها در راه مراقبـت و بررسـی اخبـار روزانه هستند. اما خبرهایی که از این صافی ها عبور می کنند، نیز به یک انـدازه مـورد توجه خوانندگان قرار نمی گیرند. برخی از آنها به طور کامل و به شـکل عمـده مـورد توجه قرار می گیرند و به برخی دیگر تنها به طور مختصر توجه می شود. به طور مثال

روزنامه ها از طریق قرار دادن یک متن در صفحه ای خاص و نیز انتخاب تیتر و حجم آن اهمیت یک موضوع را نشان می دهد. برجسته سازی، انتقال اهمیت یک خبر به مخاطبان را یکی از مهمترین جنبه ها و ابعاد وسایل ارتباطات جمعی می داند. رسانه‌های خبری نه تنها عمدتاً بر میزان آگاهی ما از جهان خارج تأثیر دارند و این کار را از طریق تأمین عناصر عمده و هم برداشت ما از جهان صورت می دهند، بلکه برتعیین اهمیت این عناصر، در تصویر ساخته شده توسط اذهان نیز تأثیر گذارند. (مک کوایل، ۱۳۸۵: ۳۸۸)

۳.۲ فرآیند برجسته‌سازی

در همین باره گلادیس انگل لنگ و کورت لنگ (۱۹۸۳) در مطالعه ی رابطه ی میان مطبوعات و افکار عمومی طی بحران واترگیت در امریکا، فرایند برجسته سازی را به شش مرحله تقسیم کردند:

۱. مطبوعات بعضی از موضوعات و رویدادها را مهم و بااهمیت جلوه می دهند و آن ها را بارز و برجسته می سازند.

۲. موضوعات و رویدادهای متفاوت برای جلب توجه مردم، به نوع و میزان پوشش خبری متفاوتی نیاز دارند. چنان که واترگیت موضوعی دور از ذهن و ناآشنا بود و بنابراین پوشش گسترده ی رسانه ای برای جلب توجه عمومی به آن صورت گرفت.

۳. موضوعات و رویدادهای مورد توجه باید دارای چارچوب باشند یا حوزه ای از معانی به آن ها اختصاص داد که قابل فهم شوند. واترگیت ابتدا در چارچوب موضوعی جزیی در مبارزه ی انتخاباتی مطرح شد و این امر درک آن را در چارچوبی دیگر یعنی نشانه ی فساد سیاسی گسترده در آمریکا مشکل ساخت.

۴. زبان مورد استفاده ی رسانه ها بر درک اهمیت موضوع اثر می گذارد. اشاره ی اولیه به شنود واترگیت تحت عنوان «کاری غیراخلاقی»- که چند ماه طول کشید- در جهت کوچک کردن و تخفیف دادن آن بود. اما پس از آن، کاربرد واژه ی «افتضاح» توسط رسانه ها برای فعل شنود، اهمیت بیشتری به موضوع داد.

۵. رسانه ها موضوعات و رویدادهایی را که مورد توجه عموم قرار گرفته اند، به نمادهای ثانویه که از نظر سیاسی و اخلاقی دارای منزلت و موقعیت مناسب هستند، وصل می کنند. چرا که مردم برای جهت گیری درباره ی یک موضوع، نیازمند پایه و

مبنا هستند. در قضیه ی واترگیت، هنگامی که موضوع به نمادهای ثانویه مثل «نیاز به روشن شدن حقایق» و «اعتماد به حکومت» پیوند خورد، به جهت گیری مردم کمک کرد.

۶. هنگامی که اشخاص معروف و معتبر درباره موضوعی اظهارنظر می کنند، روند برجسته سازی شتاب پیدا می کند. برای مثال، هنگامی که قاضی جان سیریکا گفت واقعیت واترگیت به مردم گفته نشد، اثر قاطعی بر مردم و دیگر اشخاص مهم از جمله بعضی از جمهوری خواهان گذاشت (سورین و تانکارد، ۹:۱۳۸۱–۳۴۸).

۳. روش‌شناسی پژوهش

روش انتخاب شده برای این مقاله هم روش تحلیل مضمون است. به طور کلی، روش های تحلیل کیفی را می توان به دو دسته تقسیم کرد: یک دسته، روش هایی هستند که عمدتا از جایگاهی نظری یا معرفت شناسی خاصی تاثیر می پذیرند و در نتیجه در کاربرد دچار محدودیت هایی هستند. مواردی مانند «تحلیل محاوره»، «تحلیل پدیدار شناسی تفسیری» و «تحلیل گفتمان» از این گونه هستند. برخی از این روشها مانند نظریه پردازی داده بنیاد از چارچوب نظریه کلان بهره می‌برد. دسته دوم روش هایی هستند که اساساً مستقل از جایگاه نظری یا معرفت شناسی خاصی هستند و در طیف گسترده‌ای از روشهای نظری و معرفت شناسی می توان از آنها استفاده کرد. تحلیل مضمون در این دسته جای می گیرد. (braun : 2006,5) این روش از روشهایی پایه ای در تحلیل داده ها شمرده می شود و نقطه قوت آن این است که محدودیت های مفروضات روش هایی مانند تحلیل گفتمان انتقادی را ندارد.

تحلیل محتوا یکی از روشهایی است که می‌تواند جهت شناخت الگوهای داده های کیفی به کار رود و تا حدودی شبیه تحویل مضمون است. با این حال تفاوت این دو در این است که تحلیل محتوا بیشتر بر سطوح خردتر تمرکز دارد و غالباً فراوانی داده ها را نشان می دهد و امکان تحلیل کمی داده های کیفی را فراهم می کند. یکی از اشکالات تحلیل محتوا این است که یا معمولاً به بافت داده ها توجه نمی شود یا بسیار کم توجه می شود و این امر باعث شده که غنای داده‌ها به شدت کاسته شود .ولی در تحلیل مضمون واحد تحقیق بیشتر از یک کلمه یا اصطلاح است و به بافت داده‌ها و نکات ظریف به آنها بیشتر توجه می شود. همچنین تحلیل مضمون از شمارش کلمات و عبارات آشکار، فراتر می رود

و برشناخت و توضیح ایده های صریح و ضمنی تمرکز می کند. سپس از کدهای مضـامین اصلی برای تحلیل عمیق تر داده ها استفاده می شود. در تحلیل مضمون می توان از فراوانی نسبی مضامین برای مقایسه آنها و تهیه ماتریس مضامین و ترسیم جدول مضـامین اسـتفاده کرد. (شیخ زاده، ۱۳۹۰: ۱۵۷)

تحلیل مضمون روشی است که هم برای بیان واقعیت و هم برای تبیین این آن به کـار می رود. البته به دلیل ماهیت تفسیری تحلیل مضمون، باید به روایی و پایایی آن بیشتر توجه شود و به همین دلیل تحلیل مضمون در مقایسه با سایر روش هـای کیفـی، دقـت و زمـان بیشتری طلب می کند.

۱.۳ روش‌های تحلیل مضمون

تحلیل مضمون به روش های گوناگونی قابل اجرا و استفاده است. چهار روش مرسـوم در تحلیل مضمون به این شرح است:(شیخ زاده،۱۳۹۰: ۱۷۲) قالب مضامین، ماتریس مضامین، تحلیل مقایسه ای و شبکه مضامین از روش های مهم تحلیل مضـمون هسـتند. بـرای ایـن پژوهش روش چهارم انتخاب شده است.

۲.۳ شبکهٔ مضامین

شبکه مضامین روش مناسبی در تحلیل مضمون است که «آنراید- استیرلینگ» آن را توسـعه داده است.آنچه شبکه مضامین عرضه مـی کنـد نقشـه هـای شـبیه تارنمـا بـه مثابـه اصـل سازمان‌دهنده و روایت نمایش است. شبکه ی مضامین بر اساس روندی مشـخص، اصـل قضایای پدیده را(مضامین پایه) از متن بیرون می کشد. سپس با دسته بنـدی ایـن مضـامین پایه‌ای و تلخیص آنها به اصول مجردتر و انتزاعی‌تر(مضامین سازمان دهنـده) دسـت پیـدا می‌کند. در گام سوم این مضامین عالی در قالب استعاره های اساسـی گنجانـده شـده و بـه صورت مضامین حاکم برکل متن در می آیند. (STIRLING,ATTRIDE:2001:3) و سپس این مضامین به صورت نقشه های شبکه تارنما، رسم و مضامین برجسته هریک از این سه سطح همراه با روابط میان آنها نشان داده می شود. برخلاف روش قالـب مضـامین، شـبکه هـای مضامین به صورت گرافیکی و شبیه تارنما نشان داده می شوند تـا تصـور وجـود هرگونـه سلسله مراتب در میان آنها از بین برود و باعث شناوری مضـامین شـود و بـر وابسـتگی و ارتباط متقابل میان شبکه تأکید شود. در این نوع تحلیل، سعی بر این است کـه از مضـامین

پایه ای که درآشکار و مصرح هستند به سوی مضامین انتزاعی ترو کلی تر حرکت می شود تا به مضامین اصلی متن، دست پیدا کنیم. (STIRLING,ATTRIDE:2001:3) دراین مقاله از شیوه چهارم یعنی شبکه مضامین بهره خواهیم برد.

۴. فیلم‌های مورد بحث مقاله

در ادامه نگاهی خواهیم داشت به آثار ساخته شده در سینمای غرب که در آن به وضعیت زنان ایران پس از انقلاب و ارائه توصیفی از این موضوع توجه ویژه ای شده است.

۱.۴ بدون دخترم هرگز (Not Without My Daughter,1991)

فیلم بدون دخترم هرگز محصول سال ۱۹۹۱ سینمای آمریکا و به کارگردانی برایان گیلبرت ساخته شده است. داستان فیلم روایت یک دکتر ایرانی به نام بزرگ محمودی است که همسری آمریکایی دارد و در آمریکا زندگی می کند. با وقوع انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ دکتر محمودی تصمیم می گیرد که به ایران بازگردد. دراین بین همسر آمریکایی اش یعنی بتی نگرانی هایی برای آمدن به ایران دارد. برای همین تصمیم می گیرد که همسرش را در این سفر همراهی نکند. اما دکتر محمودی به همسر آمریکایی اش تضمین می دهد و بر قرآن قسم می خورد که برای مدت کوتاهی به ایران خواهند رفت و باز خواهند گشت. بتی همراه با دکتر محمودی به ایران سفر می کند. به محض ورود به ایران او با شرایط متفاوتی روبه رو می شود. به شکلی که از همان دقایق ورود به ایران فضایی به شدت متفاوت را در پیش چشم خود می بیند. در این فیلم این شرایط به شکلی رعب آور و همراه با اجبار به تصویر کشیده است. خانواده دکتر محمودی دراین فیلم یک خانواده مذهبی هستند که وقتی بتی به ایران می رسد، به زور بر تن او مانتو می پوشانند. بتی از این برخورد شوکه شده است و همزمان به ظاهر زنانی که به روایت این فیلم به مانند بتی به زور حجاب دارند نگاه می کند. به هر روی بتی پس از کش و قوس های فراوان موفق می شود که از ایران به صورت قاچاقی خارج شود.

در روند این فیلم پیرامون اوضاع زنان درجامعه ایران پس از انقلاب اسلامی به چند مسئله اشاره شده است.

۱.۱.۴ حجاب اجباری

از زمانی که شخصیت بتی وارد ایران می شود، او را به زور مجبور می سازند که حجاب را رعایت کند. این مسئله در محل کار او هم مشاهده می شود. به شکلی که بتی پس از اندک زمانی از اقامتش در ایران متوجه می شود که این مسئله اجباری است و زنان در ایران حق ندارند که بدون حجاب در مکان های عمومی و در مقابل دوست و اقوام ظاهر شوند. این مسئله به نوعی با فشار از سوی خانواده همسر بتی و پس از مدتی خودش همسرش یعنی آقای محمودی هم همراه می شود. در واقع در روند این فیلم ما شاهد این هستیم که یک قشر مذهبی جامعه حامی سیاست های حکومت ایران و عامل فشار بر زنان توصیف می‌شوند.

۲.۱.۴ ناتوانی زن در استیفای حقوقش در ایران

فیلم با نگاهی به شرایط یک زن آمریکایی وارد شده به ایران شرایط را به گونه ای توصیف می کند که گویی زنان در ایران نمی توانند در مقابل رفتارهای خشن همسرانشان معترض شوند. یعنی یک زن در ایران از نگاه این فیلم نمی تواند در مقابل نقض حقوقش از سوی همسر شکایت کند. در همین باره هم وقتی بتی از سوی همسرش یعنی آقای محمودی به خاطر برخی باورهایش مورد ضرب و شتم قرار می گیرد سعی می کند که به نوعی شکایت کند اما برخی او را عدم این کار توصیه می کنند و اشاره دارند که این تصمیم بتی نتیجه‌ای ندارد.

۳.۱.۴ زنان در ایران افسرده اند

فضای حاکم بر زنان در این فیلم غالبا یک فضای همراه با غم و افسردگی است. فیلم سعی می کند این چنین نشان دهد که سنت های متعصبانه و قوانین خشک مذهبی باعث شده تا جامعه زنان ایرانی همیشه در غم و افسرده باشند. از نگاه این فیلم این زنان غمگین و افسرده هیچ گاه برای گرفتن حقوق خودشان کاری انجام نمی دهند. چرا در سوی مقابل از سوی مردان با برخوردهای تندی مواجه خواهند شد.

۲.۴ پرسپولیس (perspolice, 2006)

انیمیشن پرسپولیس به قلم مرجان ساتراپی و محصول سال ۲۰۰۶ کشور فرانسه است. روایت این انیمیشن درباره دختربچه ای به نام مرجان است که در روزهای شکل گیری انقلاب اسلامی در ایران زندگی می کند. مرجان در ابتدای فیلم شروع به روایت داستان زندگی خود می کند. در ابتدای فیلم او به عنوان یک دختر بچه از اینکه مردم بیرون علیه شاه شعار می دهند احساس نارضایتی می کند و می گوید که به باورش محمدرضا شاه ، فردی مناسب است، چرا که خدا او را انتخاب کرده است. در ادامه پدرش برای او توضیح می دهد که شاه یک دیکتاتور مانند باقی دیکتاتورهاست. این فیلم انیمیشن در ادامه روزهای مبارزه مردم ایران علیه رژیم پهلوی را به تصویر می کشد. مردم در خیابان ها شعار می دهند و اعتراض می کنند و کشته می شوند. در کنار این مسئله دوستان پدر مرجان که دراین فیلم گفته می شود کمونیست هستند به زندان می افتند و سپس آزاد می شوند. فیلم در ادامه به روایت روزهای پس از پیروزی انقلاب می پردازد. مرجان حالا در دوران پس از انقلاب در این فیلم مجبور است روسری سر کند. خانواده اش هم که تا قبل از انقلاب پوشش نداشتند مجبورند حجاب را رعایت کنند. مرجان در کنار این موضوع این چنین می گوید که در آن روزهای پس از پیروزی انقلاب اسلامی خشونت ها افزایش یافته بود. چرا که مخالفان قدیمی شاه که حالا قدرت را پس از انقلاب به دست گرفته بودند افراد زیادی را اعدام می کردند. همزمان با این مسئله فیلم این مسئله را به تصویر می کشد که جمهوری اسلامی فرزندان برخی افراد را به زور به جنگ می فرستد.

درباره محورهایی که درباره وضعیت زنان در ایران در انیمشین پرسپولیس به آن اشاره می شود باید به چند مسئله اشاره کرد:

۱.۲.۴ تغییر محسوس وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی

روایت انیمشین پرسپولیس به گونه ای است که مخاطب احساس می کند در وضعیت زنان پس از انقلاب اسلامی و آزادیهای فردی آنها تغییرات جدی شکل گرفته است. در این انیمیشن این گونه عنوان می شود که پیش از انقلاب اسلامی زنان آزادی های زیادی در حوزه اجتماعی و شخصی داشتند و مجبور به رعایت حجاب نبودند. اما پس از شکل‌گیری انقلاب اسلامی زنان مجبور به رعایت حجاب شدند و به نوعی به اجبار بیشتر به کنج خانه‌ها سوق داده شدند.

۲.۲.۴ جامعه‌ای با زنان غم‌زده

در این فیلم این چنین نشان داده می شود که پس از شکل گیری انقلاب اسلامی در ایـران، فضای غم و غصه و سوگواری بر جامعه حاکم شـد و تـلاش گردیـد تـا نسـل جـوان بـه شکل‌های مختلف محدود گردد. این محدودیت همه حوزه هـایی کـه در آن نسـل جـوان می‌توانست مثل جوانان دیگر جوامع شاد زندگی کند را دربرمی گرفت.

۳.۲.۴ فشار زیاد بر زنان در سیستم آموزشی

بخشی از روایت این فیلم به نوعی بر فشارهای زیادی متمرکز گشته که بر زنان جامعـه در سیستم آموزشی کشور پس از انقلاب اسلامی، به تعبیر این فـیلم وارد شـده اسـت. درایـن انیمیشن این گونه روایـت مـی گـردد کـه در دوران پـیش از دانشـگاه و پـس از دانشـگاه جمهوری اسلامی ایران، زنان را با معیارهای عجیب و غریب مذهبی می سـنجد و بـه آنهـا برچسب می زند.

۳.۴ سنگسار ثریا (The Stoning of Soraya M)

فیلم «سنگسار ثریا میم» محصول سال ۲۰۰۸ آمریکا و به کارگردانی سیروس نورسته تولیـد شده است. فیلمی که به سراغ یک موضوع مهم دینی رفته و سعی کرده از دل یک روایـت، توصیفی از این موضوع یعنی نقش دین در حاکمیت جمهوری اسلامی و جامعه ایرانـی بـه مخاطبش ارائه دهد .

روایت این فیلم درباره یک خبرنگار فرانسوی است که به ایران سفر می کند. در بین راه او مجبور به توقف در یکی از روستاها می شود. او در میان کمک گـرفتن از مـردم روسـتا برای حل مشکل خود و ادامه مسیر، به یک زن برخـورد مـی کنـد. ایـن زن وقتـی متوجـه می‌شود که این فرد یک خبرنگار است قصه زندگی زنی دیگر را که از نزدیکانش محسوب می‌شود برای آن فرد خبرنگار تعریف می کند. زنی به نام ثریا که همین چند وقت پـیش در این روستا سنگسار شده است.

ماجرا براساس آنچه که این زن به خبرنگار می گوید از جایی شروع می شود که همسر ثریا که یک زندانبان است تصمیم به ازدواج مجدد می گیرد. اما در سوی مقابل ثریا با ایـن امر مخالف است و وقتی با مقاومت همسرش روبـه رو مـی شـود و همسـرش اصـرار بـه ازدواج دوم دارد ثریا حق و حقوق و مهریه اش را طلب می کند. در سوی مقابل همسرش

تصمیم گرفته که مهریه و حق ثریا را نپردازد. برای همین با کدخدای ده یک توطئه می‌چیند. توطئه ای که در آن ثریا را متهم به زنای محسنه می کنند. همسر ثریا و کدخدا فضا را به سمتی می برند که اهالی ده بپذیرند که ثریا باید سنگسار شود و برهمین اساس در سنگسار ثریا اهالی ده هم همراه می شوند.

دراین بین در مورد محورهای مطرح شده درباره وضعیت زنان ایرانی در فیلم سنگسار ثریا باید به چند موضوع اشاره داشت.

۱.۳.۴ تضییع گستردهٔ حقوق زنان در جامعهٔ ایرانی

در فیلم سنگسار ثریا میم، زنان به نوعی شهروند درجه دوم نشان داده می شوند که وسیله و اسباب آسایش مردان را در جامعه ایرانی فراهم می سازند. به روایت این فیلم زنان در جامعه ایرانی حق دادخواهی در مورد حقوق خود را ندارند و باید کاملا مطیع یک مرد باشند.

۲.۳.۴ زن ایرانی حق حضور در اجتماع را ندارد

روایت این فیلم تلاش زیادی دارد تا این گونه نشان دهند که جای زن در جامعه ایرانی، در پستوی خانه است. در این مسئله مردان ایرانی و نگاه سنتی شان هم مانع حضور زنان در جامعه است و زن به دلیل آنکه به نوعی متعلق به یک مرد دانسته می شود و آن مرد هم علاقه ای با دیده شدن زن توسط مردان دیگر ندارد، از حضور در جامعه محروم است.

۳.۳.۴ دین، ابزار سرکوب زنان

در فیلم سنگسار ثریا میم ، دین وسیله ای برای سرکوب زنان است. چرا که از نگاه این فیلم، دین اجازه پوشش اختیاری را از زنان گرفته و به آنها اجازه نمی دهد که خودشان نوع پوشش خود را انتخاب کنند. همچنین که براساس قصه این فیلم، دین باعث می شود که زن یک موجود ضعیف و عقب مانده و تحقیر شده در جامعه ایرانی باشد. از سوی دیگر در این فیلم، دین عاملی برای سرکوب زنان از سوی جامعه مردانه ایران هم تلقی می گردد.

۴.۴ شرایط (Circumstance)

فیلم شرایط محصول سال ۲۰۱۱ آمریکاست و به کارگردانی مریم کشاورز تولید شده است. روایت اصلی این فیلم درباره زندگی دو دختر ایرانی بـه نـام عاطفـه و شـیرین اسـت کـه گرایش‌های جنسی متفاوتی با دیگران دارند و هـم جـنس بـاز هسـتند. ایـن دو دختـر در دانشگاه رفتارشان در قبال هم در مقابل دیگران متفاوت است. به مـوازات روایـت ایـن دو دختر که دوست یکدیگر هستند، شیرین برادری به نام مهران دارد که اعتیـاد شـدید داشـته است. مهران مدتی برای ترک اعتیاد به کمپ می رود. در کمپ توسط نیروهایی که در ایـن فیلم از سوی حکومت و بسیج دانسته می شود دچار شست و شوی مغـزی مـی شـود. او وقتی باز می گردد به دنبال آن است که در خانواده خـود کـه کـاملا سـکولار هسـتند و از باورهای دینی دوری می کنند، سبک زندگی دینی را به زور جا بیاندازد .

در این بین در یکی از روزها عاطفه و شیرین به یک مهمانی مختلط می روند. بسـیج و پلیس ایران به مهمانی ورود می کنند و همه را که در این مهمانی حضور یافته اند بازداشت می کنند. در کلانتری قرار بر این می شود که به دادگاه بروند و در آنجا گفته می شـود کـه رای دادگاه حبس و زندان است. دراین بین مهران به عنوان شخصـی کـه حـالا نفـوذی در سیستم دارد، وارد ماجرا می شود. او به شیرین می گوید که در صورت ازدواج با او، کاری می کند که هم خودش و هم عاطفه از این مهلکه رهایی یابنـد. شـیرین در نهایـت تـن بـه ازدواج با مهران می دهد. پس از مدتی عاطفه و شیرین متوجه می شوند که مهران در همـه مکان های خانه دوربین کار گذاشته و رفتار تمام اعضای خانواده را زیر نظر دارد. همزمـان مهران با دستگاه های امنیتی و بسیج، ارتباط کاری اش افزایش پیـدا مـی کنـد و در نهایـت عاطفه و شیرین مجبور به مهاجرت می شوند.

چند گزاره مهم درباره وضعیت زنان در ایران در فیلم شرایط مطرح می شود.

۱.۴.۴ حجاب اجباری برای نسل جدید

در همه سکانس های این فیلم این مسئله به شکلی نمایش داده شده است که نسـل جدیـد دختران ایرانی حجاب اجباری مد نظر حاکمیت جمهوری اسـلامی ایـران را نمـی پذیرنـد. برای همین در مقابل آن ایستادگی می کند و هزینه روانی و اجتماعی این کار را می پردازند. در سوی مقابل حاکمیت در فضاهای مختلف از جامعه گرفته تا درون مدرسه و حتی خانـه

سعی می کند دختران و زنان را به سوی رعایت حجاب اجباری سوق دهد و دراین راه از به کارگیری هر گونه زوری ابایی ندارد.

۲.۴.۴ حقوق دگرباشان جنسی زن نقض می شود

در فیلم شرایط، هر دو شخصیت اصلی فیلم تمایلات هم جنس گرایانه دارند. عاطفه و شیرین بارها با یکدیگر رابطه عاطفی و هم جنس گرایانه برقرار می کنند. این مسئله به صورت پنهانی صورت می گیرد. چرا که هر دو شخصیت اصلی این فیلم بارها این مسئله را مطرح می سازند که اگر این رابطه و نوع آن آشکار شود قطعا حکمشان از سوی دستگاه‌های مربوطه و حاکمیتی اعدام خواهد بود.

۳.۴.۴ سرکوب افقی زنان در جامعهٔ ایرانی

این فیلم به شکلی جامعه ایرانی را جامعه ای عقب مانده نشان می دهد که از سرکوب گسترده زنان حمایت می کند. یعنی به نوعی بخشی از جامعه به دلایل باورهای دینی که دارند در سرکوب و اجبار زنان به سبک زندگی خاص، با حکومت هم دست هستند. از نگاه این فیلم، عقب ماندگی فکری در جامعه ایرانی سبب شده تا حاکمیت با گرفتن تاییدیه از سوی خود مردم، زنان را در جامعه سرکوب سازد و مانع از رشد و پیشرفت آنها شود.

۵.۴ تهران من، تابو (MYTehran Taboo, 2017)

فیلم انیمیشن تهران تابو، به کارگردانی علی سوزنده محصول اتریش و آلمان است. روایت این فیلم پیرامون سه شخصیت اصلی می چرخد. هرکدام از این شخصیت ها با موضوعاتی درگیرند که به نوعی در آنها یک زن قربانی است. شخصیت بابک که شغلش نوازندگیست و به دنبال فروش موزیک های خود است. او به خاطر ارتباطی که با یک دختر داشته موجب از بین رفتن باکرگی آنها دختر شده است. حالا هم آن دختر از بابک پول می‌خواهد تا بتواند پرده بکارت خود را عمل کند و آن را ترمیم نماید. این دختر مدعی آن است که برای ازدواج دوباره باید هر چه زودتر پرده بکارت خود را ترمیم کند. هر چند که در پایان داستان فیلم معلوم می شود که او می خواسته خود را با عمل جراحی دوباره باکره نماید تا بتواند به دبی برود و در آن جا روسپی گری کند.

اما در سوی دیگر داستان این فیلم، شخصیت پری وجود دارد. او زنی است که می خواهد از شوهرش طلاق بگیرد اما شوهرش طلاقش نمی دهد. همزمان برای گذران زندگی خود و پسرش روی به روسپیگری آورده است. پری برای گذران امور زندگی و به تعبیر خودش سیرکردن شکم پسرش به دنبال به دست آوردن پول از هر راهی می باشد. در این بین قاضی دادگاهش که باید حکم طلاق او را بدهد از وی تقاضای رابطه نامشروع می کند و پری به ناچار به این رابطه هم تن می دهد. در سوی مقابل قاضی این دادگاه یکی از خانه‌هایش را در اختیار پری قرار می دهد تا پری در آن زندگی کند و همین مسئله موجب آشنایی پری با شخصیت دیگر این فیلم یعنی سارا می شود.

سارا زنی است که چندسالی می شود ازدواج کرده و حالا حامله شده است. او به دور از چشم همسرش برای اینکه بتواند به کارش ادامه بدهد به دنبال سقط کردن فرزند خودش است. سارا با خانواده همسرش زندگی می کند و در این بین مادر همسرش هم او را به شدت زیرنظر دارد و از هر جهت به نوعی او را تحت فشار قرار می دهد. در نهایت سارا طی یک سری وقایع متهم به اغواگرای پسر همسایه می شود و چون نمی تواند آن را اثبات کند ولی در عین حال بی گناه است، خودکشی می کند.

انیمیشن تهران تابو به چند گزاره درباره وضعیت زنان در ایران امروز اشاره دارد.

۱.۵.۴ ظلم به زنان از سوی حکومت و مردان دیگر

از نگاه روایت این فیلم، زنان در ایران امروز به طور مداوم مورد ظلم و ستم حکومت و به طور همزمان دیگر مردان جامعه قرار می گیرند. مردان در جامعه ایرانی از نگاه روایت این فیلم انیمیشن به خود اجاز می دهند که هر کاری که دلشان می خواهد انجام دهند. مثلا در عین اینکه متاهل هستند با زنان دیگری هم رابطه نامشروع داشته باشند.

۲.۵.۴ نگاه جنسیتی جمهوری اسلامی ایران به زنان

یکی از گزاره های مهمی که در این فیلم درباره نوع نگاه حکومت جمهوری اسلامی ایران به زنان مطرح می شود، این است که زن برای مسئولان حکومت نقش کالا دارد. در واقع فیلم سعی دارد این چنین القا کند که در سیستم جمهوری اسلامی ایران زنان ابزار دست شهوت مسئولان هستند و سعی می کنند به هر ترتیبی آنها را وسیله ارضای شهوت خود کنند.

۳.۵.۴ نقض حقوق معمولی زنان در جامعهٔ ایرانی

یکی از موضوعاتی که در این فیلم انیمیشن مطرح می گردد این است که در جامعه ایرانی زنان بدون اجازه مردان حق کار ندارند. برای همین یکی از شخصیت های اصلی فیلم که حامله است دائما به دنبال سقط فرزند خودش می باشد. چرا که می داند همسرش اجازه کار کردن را در صورت به دنیا آمدن فرزند از او می گیرد. برای همین هم به دنبال از بین بردن فرزند خود است. در این فیلم همسرش شخصیت سارا دائما به او این مسئله را تذکر می دهد که حقوقشان برای زندگی هر دو کافی است و نیازی به کار کردن سارا نیست و سارا پس از به دنیا آمدن فرزندشان باید در خانه بماند و خانه نشین شود.

۶.۴ فیلم میترا (mitra, 2021)

فیلم میترا به کارگردانی کاوه مدیری محصول سال ۲۰۲۱ سینمای هلند است. روایت اصلی این فیلم درباره زنی سالمند به نام هاله است که در شرایط فعلی در هلند زندگی می کند. دختر هاله به نام میترا، در دوران پس از انقلاب اسلامی در ایران به اتهام عضویت در سازمان مجاهدین خلق اعدام شده است. حالا اعضای همان سازمان در هلند به هاله این مسئله را اطلاع می دهند که در آن سالها فردی بوده که مشخصات و اطلاعات اعضای سازمان از جمله دختر هاله را در اختیار نیروهای اطلاعاتی سپاه و نیروهای امنیتی قرار می داده است. هاله در دوران جوانی اش چندین بار صدای این فرد را در خانه خود به عنوان دوست دخترش شنیده است. نیروهای سازمان مجاهدین خلق به هاله از این می گویند که همان فرد به تعبیر آنها خائن، حالا به هلند آمده و در این کشور زندگی می کند. برای همین این سازمان به کمک هاله برای شناسایی این فرد نیاز دارد.

فیلم بین روایت امروز زندگی هاله و آنچه او از گذشته و از زمان انقلاب اسلامی در ایران به یاد می آورد در حال رفت و آمد است.

در فیلم میترا به چند موضوع مهم درباره نوع برخورد سیستم و حاکمیت با زنان پس از انقلاب اسلامی اشاره شده است.

۱.۶.۴ انقلاب اسلامی عامل افزایش خشونت علیه زنان

در این فیلم این گونه گفته می شود که زنان در ایران پس از انقلاب به شکل های گوناگون مورد برخوردهای خشن قرار گرفتند . فیلم به شکلی این چنین می گوید که از نگاه

مسئولان جمهوری اسلامی پس از انقلاب اسلامی ایران، زنان حق هیچ گونه فعالیتی نداشته اند.

۲.۶.۴ تعرض به زنان در زندان‌های جمهوری اسلامی ایران

به روایت این فیلم، بخش مهمی از زندانیان اعدامی پس از انقلاب اسلامی که حقوق آنها نقض شد زنان بوده اند. در این فیلم این گونه عنوان می شود که بسیاری از زنان به دلایل مختلفی در زندان های جمهوری اسلامی به صورت ناشناس مورد تعرض قرار گرفته و سپس اعدام شده اند و این مسئله به دلیل نوع نگاه حاکمان جمهوری اسلامی به زنان پس از انقلاب اسلامی بوده است.

۳.۶.۴ ریشه‌های جذب زنان در سازمان‌های مخالف حکومت

در روزهای پس از انقلاب اسلامی برخی از جامعه زنان ایران که جذب سازمان مجاهدین خلق شدند از سوی حکومت ایران درک نگردیدند. از نگاه این فیلم حکومت جمهوری اسلامی ایران به این زنان به چشم دشمن نگریست و برای همین دست به اعدام آنها زد. این مسئله بدون توجه به شرایط آنها و ریشه های جذب آنها در سازمان مجاهدین خلق صورت گرفت.

۷.۴ فیلم عنکبوت مقدس (Holy Spider, 2022)

فیلم عنکبوت مقدس در سال ۲۰۲۲ و به کارگردانی علی عباسی تولید شده و محصول کشورهای دانمارک و آلمان و سوئد و فرانسه است.داستان این فیلم براساس واقعی ماجرای سعید حنایی است . مردی که در حدفاصل سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۰ در مشهد بیش از ۱۶ زن را به قتل رساند. زنانی که از نگاه وی کارگر جنسی بودند و عامل فساد در زمین و برای همین باید به قتل می رسیدند. روایت این فیلم از جایی شروع می شود که آرزو رحیمی به عنوان یک خبرنگار از تهران به مشهد می رود تا از نزدیک با ماجرای قتل های زنجیره ای روبه رو گردد و گزارش هایی برای روزنامه تهیه کند .

شخصیت آرزو در این فیلم، به تدریج متوجه می شود که مقامات انتظامی و امنیتی در پیدا کردن قاتل یعنی سعید حنایی در حال تعلل و قصور هستند. برای همین خود برای یافتن سعید حنایی و پیدا کردن سرنخی از او دست به کار می شود. این در حالی است که

همزمان با همین مسئله سعید حنایی در حال ادامه جنایت های خود است. به شکلی که هر چند روز یک بار یک نفر را می کشد و برای همین پلیس و دستگاه قضایی مشهد هم به شدت برای دستگیری او زیر فشار هستند. در یکی از شب‌هایی که آرزو در محل قرار حاضر می شود متوجه می گردد که سعید حنایی به دنبال اوست. برای همین به شکلی سعید حنایی به عنوان طعمه همراه می شود و به محض ورود به محل زندگی سعید حنایی و شناسایی محل، می گریزد. به این ترتیب آرزو رحیمی محل زندگی سعید حنایی را به پلیس می گوید و سعید حنایی دستگیر می شود .براساس روایت این فیلم سعید حنایی در هنگام حضور در دادگاه با غرور و خاطری آسوده رفتار می کند. به نوعی خیالش از این جهت راحت است که اعدام نخواهد داشت اما در نهایت او اعدام می شود.

فیلم عنکبوت مقدس به چند گزاره مهم درباره وضعیت زنان ایرانی دردوران جمهوری اسلامی اشاره دارد:

۱.۷.۴ بنیادگرایی اسلامی در جامعهٔ ایرانی علیه زنان

روایت کلی این فیلم براین محور قرار گرفته که به دلیل رشد فزاینده باورهای دینی در تمام این سالها، زنان اولین قربانی خشونت مذهبی هستند. از نگاه این فیلم، زنان در جامعه ایرانی به دلیل باور داشتن بخشی از جامعه به مذهب، با تخطی از دستورات دینی کشته می شوند. کسی هم که این کار را انجام می دهد به برخی دستورات دینی اشاره می کند و از این طریق این قتل ها برای او توجیه می شود.

۲.۷.۴ حمایت حکومت از خشونت علیه زنان توسط جامعه

در روایت این فیلم از واقعه قتل های زنجیره ای مشهد شاهد این مسئله هستیم که ماموران حکومتی و نهادهای حکومتی به نوعی بی تمایلی نسبت دستگیری قاتل از خود نشان می‌دهند. در واقع گویی که از نگاه حکومت، اقدامات سعید حنایی در از بین بردن زنان آلوده به فحشا کار بدی نیست و در نهایت به نظر می رسد که ماموران حکومتی به دلیل فشار افکار عمومی سعید حنایی را بازداشت و او را اعدام می کنند. حتی فیلم به شکلی این مسئله را نشان می دهد که در مراحل مختلف اجرای حکم از جمله در اجرای حکم صد ضربه شلاق هم دستگاه قضایی کشور نهایت همکاری را با قاتل یعنی سعید حنایی انجام می‌دهد.

۳.۷.۴ زنان روسپی قربانیان فقر

در فیلم این چنین روایت می شود که یکی از مهمترین قربانیان مشکلات اقتصادی در ایران زنان هستند. زنانی که معمولا در پروسه های اجتماعی به آنها سمتی محول نمی شود و آنها به دلیل فاقد شغل بودن روی به فحشا می آورند. در نگاه روایت فیلم عنکبوت مقدس، نگاه به زن در جامعه ایرانی مستقل از مرد نیست. یعنی هر زن باید در خانه به یک مرد خدمت کند و نیازی به کار کردن او نیست. برای همین زنان فاقد قدرت اقتصادی هستند و در نتیجه بسیاری از آنها به فحشا کشیده می شوند.

۴.۷.۴ نگاه جنسی و ابزاری به زن در جامعهٔ ایرانی

در این فیلم، جدا از اینکه زنان ایرانی وسیله ای برای ارضای شهوت مردان به تصور کشیده شده اند، خبرنگار و کاراکتر اصلی قصه هم به طور دائم مورد تعرض قرار می گیرد. این تعرض ها از سوی مامور پلیس هم هست و فیلم به شکلی عنوان می کند که مامور پلیسی که در ماجرای پرونده سعید حنایی سمتی داشته نسبت به خبرنگار زن، سوء نیت داشته است. در واقع مخاطب از روایت این فیلم درباره ماجرای سعید حنایی این چنین برداشت میکند که سوء تعرض و سوء نیت به زنان در جامعه ایرانی نهادینه شده و علت اصلی وجود این نگاه به زنان هم ایدئولوژی اسلامی و حکومت دینی است.

۵. مضامین فراگیر و پایه

در ادامه این مقاله به بررسی مضامین پایه و سپس مضامین سازمان دهنده و فراگیر مطرح شده در فیلمها پیرامون موضوع وضعیت زنان در ایران پس از انقلاب خواهیم پرداخت. درابتدا با توجه به موضوعات مطرح در سکانس ها و محتوای فیلم ها نگاهی به مضامین پایه موجود در آنها خواهیم داشت.

۱.۵ مضمون‌های پایه

ردیف	محتوای بصری فیلم ها	مضمون های پایه
۱	سکانس های مربوط به کتک زدن زنان در فیلم های بدون دخترم هرگز، سنگسار ثریا و پرسپولیس، میترا	در ایران پس از انقلاب حجم خشونت ورزی علیه زنان در جامعه ایرانی رشد چشمگیری داشته است

ردیف	محتوای بصری فیلم ها	مضمون های پایه
۲	سکانس های مربوط به اجبار کردن دختران وزنان به پوشیدن موی سر و حجاب	حجاب در دوران پس از انقلاب اسلامی یکی از ابزارهای سرکوب زنان بوده است
۳	سکانس ها و دیالوگ های مربوط به مجازات و کشتن زنان در سنگسار ثریا و عنکبوت مقدس، میترا	زنان در ایران از طریق باورهای دینی مورد خشونت و ظلم قرار میگیرند
۴	صحنه های مربوط به تن فروشی زنان در تهران من تابو و عنکبوت مقدس	به واسطه شرایط اقتصادی زنان در ایران در شرایط سختی قرار دارند
۵	سکانس های مربوط به بی تعهدی مردان در تهران من تابو و عنکبوت مقدس و سنگسار ثریا میم	زنان در ایران به طور دائم به دلیل باورهای مرد سالارانه مورد خیانت قرار می گیرند
۶	سکانس های مربوط به توجیه خشونت علیه زنان توسط نیروی انتظامی در پرسپولیس، عنکبوت مقدس و تهران من تابو	جریانی در داخل جمهوری اسلامی ایران حامی فشار بر زنان است
۷	سکانس های مربوط به برخورد خشن با زنان روسپی در فیلم عنکبوت مقدس و تهران من تابو	به دلیل نگاه دینی، جمهوری اسلامی زنان را دسته بندی می کند
۸	صحنه های مربوط به برخورد معلمان مدارس و نیروهای امنیتی با دختران جوان در فیلم های پرسپولیس، شرایط	حکومت جمهوری اسلامی با هر گونه شادی زنان مخالف است
۹	صحنه های مربوط به محرومیت زنان از نگهداری بچه خود پس از طلاق در بدون دخترم هرگز، تهران من تابو	در جمهوری اسلامی ایران زنان شهروندان درجه دو هستند و از حقوقشان محروم می شوند
۱۰	دیالوگ های مربوط به اهمیت داشتن بکارت در تهران من تابو، پرسپولیس و شرایط	نگاه جامعه ایرانی به زنان و ارزش های آنها عقب مانده است
۱۱	صحنه های تعرض به زنان از سوی مسئولان انتظامی و قضایی در فیلم های شرایط، تهران من تابو، عنکبوت مقدس	مسئولان جمهوری اسلامی به زنان نگاه کالایی دارند
۱۲	مجبور کردن زن به رعایت حجاب از سوی شوهر در تهران من تابو، پرسپولیس و عنکبوت مقدس	زنان در ایران کالای در اختیار شوهر هستند که او مشخص می کند چه بپوشند و چه کاری انجام دهند
۱۳	سکانس های مربوط به برخوردهای گشت ارشاد در فیلم تهران من تابو، شرایط	گشت ارشاد به سمبل حکومت برای برخورد با زنان تبدیل شده است

۲.۵ مضامین سازمان‌دهنده و فراگیر

در این جدول، به بررسی مضامین سازمان دهنده و فراگیر مطرح شده در محصولات رسانه‌ای خارجی پیرامون وضعیت زنان ایران پس از انقلاب می پردازیم.

مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده	مضامین فراگیر
مردان ایرانی به زنان در زندگی مشترک خیانت می کنند		حمایت جمهوری اسلامی از نقض حقوق زنان در

مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده	مضامین فراگیر
محاکم و دادگاه های ایران در بسیاری مواقع حضانت فرزند را از زنان می گیرند	زنان در زندگی مشترک در ایران از کوچکترین حقوقی برخودار نیستند	زندگی مشترک
مردان ایرانی بدون نگرانی علیه زنان خود خشونت می‌ورزند		
جمهوری اسلامی زنان و دختران را برای رعایت حجاب تحت فشار قرار می‌دهد		
دختران در مدارس برای رعایت حجاب تحت فشار قرار می‌گیرند	حجاب عامل فشار بر زنان ایرانی	ایدئولوژی اسلامی حاکم بر ایران عامل مهم فشار و سرکوب زنان است
در صورت رعایت نشدن حجاب، حکومت به شدت دختران و زنان را مجازات می کند		
ماموران گشت ارشاد هر روز برای زنان ایرانی مزاحمت ایجاد می‌کنند	حکومت برای سرکوب زنان از حجاب بهره می گیرد	
زنان در ایران تحت فشار اقتصادی مجبور به تن فروشی می‌شوند	تصمیم های اقتصادی حکومت اسلامی عامل تن فروشی زنان است	جمهوری اسلامی عامل اصلی نابودی هویت و زنانگی در جامعه اسلامی است
جمهوری اسلامی با زنان تن فروش بدون توجه به شرایط اقتصادی که خود ایجاد کرده برخورد خشن می کند		
به خاطر مسائل اقتصادی آمار طلاق در ایران بالا رفته و زنان پس از طلاق مجبور به تن فروشی می شوند	تصمیم های حاکمیتی در ایران موجب افول شان زنان شده است	
بسیاری از زنانی که تن فروشی می کنند متاهل هستند و شرایط اقتصادی شوهر باعث این مسئله شده است		

۶. نتیجه‌گیری

در این مقاله سعی شد تا با نگاهی متفاوت و البته مبتنی بر تحولات روز و همچنین مسائل مطرح شده در محصولات سینمایی کشورهای غربی به بررسی تصویر ارائه شده در سینمای سیاسی غرب از وضعیت زنان ایرانی بپردازیم. همان طور که در این مقاله عنوان شد تصویر ارائه شده از زنان در ایران پس از انقلاب در محصولات سینمایی غربی، شامل محورهای مختلف و پیچیده و جزئی و کلی است. تصویری که سعی می کند در یک سو جامعه ایرانی را به شدت عقب مانده و رو به افول در حوزه زنان به تصویر بکشد و در سوی دیگر

حکومت جمهوری اسلامی ایران را عامل اصلی و بیچارگی و بدبختی زنان به شکل های گوناگون معرفی کند. یافته های این مقاله نشان می دهد که محصولات رسانه ای غربی و به ویژه سینمای سیاسی غرب در طول چندین دهه اخیر تلاش کرده اند تا موضوعات مشخصی را براساس سیاست های دولتمردان غربی در مورد وضعیت زنان در ایران پس از انقلاب به تصویر بکشند. تصویری که قطعا روی مخاطب در سراسر جهان با توجه به دامنه فراگیر مخاطبان سینما اثرگذار می باشد. براساس یافته های این مقاله ، تصویری که از وضعیت زنان در ایران پس از انقلاب در سینمای سیاسی غرب ارائه گردیده دارای محورهای کلان و جزئی است. از یک سو در این تصویر وضعیت زن در خانواده ایرانی بسیار حقیر و پست برشمرده می شود. به شکلی که براساس تصویر ارائه شده در محصولات تولید شده در سینمای غرب، زنان در بستر خانواده ایرانی دائما مورد خشونت همسران خود قرار می گیرند. براساس تصویر ارائه شده در سینمای سیاسی غرب، زنان در خانواده ایرانی از حقوق اولیه همچون کار کردن، انتخاب نوع پوشش، حق حضانت فرزند برخوردار نیستند و مورد ضرب و شتم قرار می گیرند. از سوی دیگر براس آنچه در سینمای غرب به تصویر کشیده می شود، زن ایرانی در فضای جامعه هم به شکل های مختلف مورد فشار قرار می گیرد. از یک سو بخشی از بدنه مذهبی جامعه به زن برای رعایت حجابش فشارمی آورد و از سوی دیگر به خاطر رویه مردسالارانه زنان از حقوق اجتماعی هم محروم هستند. یافته های این مقاله نشان می دهد که براساس روایت سینمای سیاسی غرب از وضعیت زنان ایرانی پس از انقلاب اسلامی، حاکمیت جمهوری اسلامی ایران در چندین موضوع به شکل آشکاری حقوق زنان را نقض می کند. اول آنکه قوانین را به شکلی تدوین کرده که حقوق زنان نادیده گرفته شود. دوم آنکه از طرق مختلف به آنها در عرضه اجتماع فشار وارد می سازد. موضوعاتی مثل حجاب اجباری و...از این قبیل اهرم‌های فشار هستند. سوم آنکه به دلیل وجود باورهای دینی در راس هرم قدرت در جمهوری اسلامی زنان همیشه شهروند درجه دو هستند. همچنین براساس روایت سینمای غرب، جمهوری اسلامی به شکل های گوناگون تلاش کرده تا انسداد اجتماعی برای زنان ایجاد کرده و مانع از پیشرفت آنها در حوزه اشتغال و تحصیل شود.

در این بین باید توجه داشت که همه این محصولات رسانه ای به آسانی در اختیار میلیاردها مخاطب قرار می گیرد و آنها به شکل های گوناگون آنها را تماشا می کنند. بسیاری از این مخاطبان بدون داشتن یک پژوهش مشخص مسائل مطرح شده درباره زنان

را در این محصولات سینمایی باور می کنند و درنگرش آنها نسبت به وضعیت حقوق زنان در ایران بسیار موثر است. از همین رو در این پژوهش تلاش شد تا محورهـای مطـرح در این محصولات سینمایی و رسانه ای استخراج گردد و مورد بررسـی و تبیـین قـرار گیـرد. امری که امروز در حوزه دیپلماسی عمومی و تنویر افکار عمومی جهان بـه آن نیـاز جـدی داریم. در این باره نباید فراموش کرد که در عصر امروز، جنگ اصلی در میان افکار عمومی است. وقتی بتوان نبض افکار عمومی جهان را در اختیار گرفت می توان بسیاری از اهداف خود را با کمترین هزینه محقق کرد. موضوعی که سینمای سیاسی غرب که امروز به شـکل ابزاری در اختیار سیاستمداران هم هست بـرای توجیـه رفتارهـایی همچـون تحـریم هـای گسترده و اعمال فشار علیه ایران دنبال می کند.

کتاب‌نامه

احمدوند، شجاع (۱۳۸۵). رویکرد نظری به مفهوم بنیادگرایی (با تاکید بربنیادگرایی یهودی). پژوهشنامه علوم سیاسی، سال اول، شماره دوم. بهار.

استراوس، آنسلم و کوربین، جولیت (۱۳۸۵) اصول روش تحقیق کیفی، ترجمه بیوک محمـدی، چـاپ اول، تهران، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

ایمانی، محمد تقی (۱۳۸۸)، مبانی پارادایمی روش های تحقیـق کمـی و کیفـی در علـوم انسـانی، قـم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

آشنا، حسام الدین (۱۳۸۲)، دیپلماسی عمومی، تأمین منافع ملی از طریق اطلاع رسانی"، تهران: فصلنامه.

آیت‌اللهی، زهرا (۱۳۸۱). خوشرفتاری با زنان (نفی خشونت علیه زنان). تهران: روابط عمـومی شـورای فرهنگی اجتماعی زنان.

بابایی، غلامرضا (۱۳۸۰) فرهنگ اصطلاحات روابط بین‌الملل، چاپ اول، نشر سفیر.

بصیری، محمد علی (۱۳۸۲) مردم سالاری دینی از منظر امام علی (ع)، سروش اندیشه، سال دوم، ش ۷ و ۸

بوزان، باری (۱۳۷۸) مردم، دولت ها و هراس، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی.

پارسونز، وین (۱۳۸۵) مبانی سیاست گذاری عمومی و تحلیل سیاسـت هـا. ترجمـه حمیدرضـا ملـک محمدی، تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی، جلد اول.

جمشیدی، احمد (۱۳۷۹). بررسی تاثیر انتخابات ریاست جمهوری دوم خرداد ۱۳۷۶ بر روی مطبوعات شیراز، پایان نامه کارشناسی ارشد، فلسفه تعلیم و تربیت. دانشـگاه شـیراز، چشـم انـداز ارتباطـات فرهنگی، شماره ۲.

خرمی، قاسم (۱۳۸۲) اطلاع رسانی و کتابداری» روابط عمومی، شماره ۲۷.

دادگران، سید محمد (۱۳۸۵) افکار عمومی و معیارهای سنجش آن، مروارید، تهران.

سورین، ورنر جوزف؛ تانکارد، جیمز (۱۳۹۳). نظریه‌های ارتباطات. مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران. شابک ۹۷۸۹۶۴۰۳۴۵۵۵۹.

شیخ زاده، محمد (۱۳۹۰)؛ تسلیمی، محمد سعید؛ عابدی جعفری، حسن؛فقیهی، ابوالحسن: «تحلیل مضمون و شبکه مضامین: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده های کیفی». در اندیشه مدیریت راهبردی.

صدوقی، مجید (۱۳۸۶) پژوهش کیفی در روانشناسی و علوم رفتاری، تهران، هستی نما.

عابدی، حیدرعلی (۱۳۸۵) تحقیقات کیفی، حوزه و دانشگاه. سال دوازدهم، ش ۴۷. تابستان.

کاستلز، مانوئل (۱۳۸۰). عصر اطلاعات؛ اقتصاد، جامعه و فرهنگ (جلد ۲): قدرت و هویت، ترجمه حسن چاوشیان. تهران، طرح نو.

کرلینجر، فرد (۱۳۸۰) مبانی پژوهش در علوم رفتاری. ترجمه حسن پاشا شریفی و جعفر نجفی زند، تهران، آوای نور.

کتبی، مرتضی (۱۳۷۶)؛ افکار عمومی، نیروی سیاسی کم‌شناخته؛ فصلنامه رسانه سال هشتم؛ شماره ۲.

کیت نش؛ آلن اسکات، راهنمای جامعه شناسی سیاسی؛ ترجمه محمدعلی قاسمی؛ قدیر نصری – نشر پژوهشکده مطالعات راهبرد.

لازار، ژودیت؛ افکار عمومی، مرتضی کتبی، تهران، نی، ۱۳۸۵.

متولی ،کاظم (۱۳۸۴) افکار عمومی و شیوه های اقناع، انتشارات بهجت، تهران.

مک کوایل، دنیس؛ وسایل ارتباط جمعی، پرویز اجلالی، تهران، دفتر مطالعه و توسعه رسانه ها، ۱، ۳۸۵، ۳۸۸.

مک هنری، پاول (۱۳۷۴)، فقر، پیشرفت و توسعه. ترجمه توسط مسعود محمدی. تهران: موسسه چاپ و انتشارت وزارت امور خارجه.

نصر، احمد رضا و فریدون شریفیان (۱۳۸۶). «رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی در پژوهش های-تربیتی» حوزه و دانشگاه، سال سیزدهم، شماره ۵۲.

نوشادی، محمودرضا (۱۳۸۶) چگونگی طرح هویت ملی در کتاب های تعلیمات اجتماعی پنجم دبستان و سوم راهنمایی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز، زمستان.

الهی، الهیار (۱۳۹۲) سینمای سیاسی و سیاست خارجی آمریکا در قبال ایران پس از ۱۱ سپتامبر. دانشنامه حقوق و سیاست. شماره ۲۰. پاییز و زمستان.

Allison ,Carter(1998) -self ,Temporality :On constructing trust",Weber The International Journal of Sociology and ,"taking-perspective and ,disclosure . Policy Social.79

in World Politics, Ed. Felix Berenskoetter and M. J. Williams, Routledge.

Nye, Joseph S (2007),"Notes on a Soft Power Research Agenda", Power

R ,Hardin(1993). Politics and society ,"level epistemology of trust-street

Stirling-Attride(2001). An Analytic Tool for Qualitative :Networks Thematic. Research Qualitative "Research .